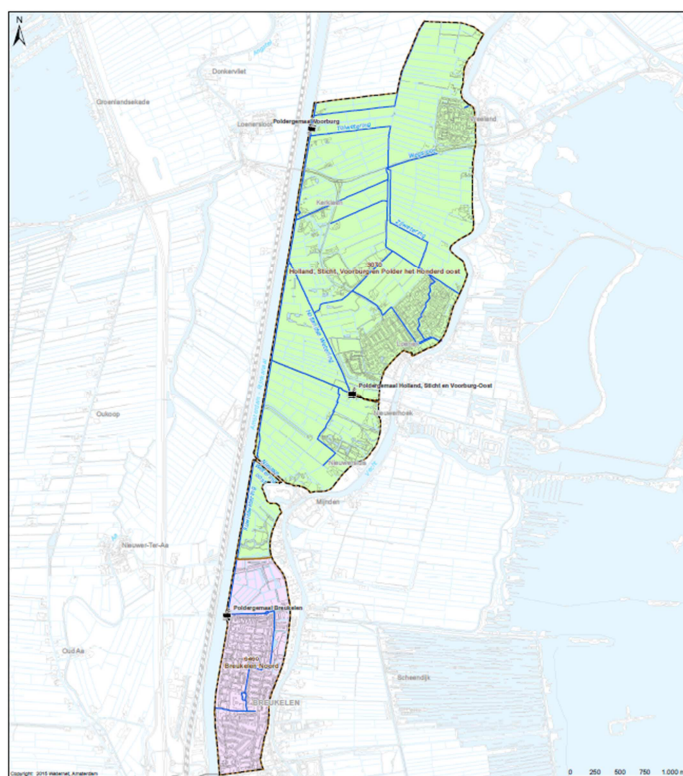

Resultaat ambtelijke voorverkenning Voorstel planproces watergebiedsplan

Liesbeth Hersbach
Marinka Amesz

Korte Ouderkerkerdijk 7
Amsterdam
Postbus 94370
1090 GJ Amsterdam
T 0900 93 94 (20 cent per gesprek,
plus uw gebruikelijke belkosten)
F 020 608 39 00
KvK 41216593

www.waternet.nl

September 2015

Waternet is de gemeenschappelijke organisatie van Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Amsterdam

Inhoud

1	Samenvatting	5
2	Inleiding	7
3	Voorverkenning	9
3.1	Peilen en peilafwijkingen	9
3.2	Waterkwaliteit en ecologie	9
3.3	Water aan- en afvoer / wateroverlast	9
3.4	Grondwater	10
3.5	Ruimtelijke ordening	10
3.6	Beheer en onderhoud	10
3.7	Recreatie en cultuurhistorie	11
4	Vervolgproces	12
4.1	Planning	12
4.2	Financiën	12
4.3	Communicatie	12
	Bijlage 1. Kaart watersysteem	14
	Bijlage 2. Beleid	15

1 Samenvatting

Deze startnotitie bevat een voorstel tot het opstellen van een watergebiedsplan en de voorbereiding van nieuwe peilbesluiten voor de polders Holland, Sticht Voorburg Oost, polder Honderd Oost en polder Breukelerwaard Oost (HSVO). Het plangebied Holland Sticht Voorburg Oost heeft een oppervlak van 755 ha en valt binnen de gemeente Stichtse Vecht. Het bevat de woonkernen Vreeland, Loenen, Nieuwersluis en Breukelen. Het gebied ligt in de provincie Utrecht.

Tijdens het opstellen van het watergebiedsplan Holland Sticht Voorburg Oost wordt het huidige watersysteem beschreven, evenals de kansen en knelpunten en de benodigde maatregelen.

Voorafgaand aan het opstellen van deze startnotitie is een ambtelijke voorverkenning uitgevoerd. Hieruit zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

1. Algemeen: er is veel gebeurd in het gebied de afgelopen 10 jaar. Het watersysteem is verbeterd door realisatie van maatregelen uit het vorige watergebiedsplan en een aantal ruimtelijke projecten die door derden zijn uitgevoerd.
2. Peilen en peilafwijkingen: ruimtelijke ontwikkelingen waarmee rekening is gehouden in het peilbesluit van 2006, zijn soms wat anders gerealiseerd zodat peilen en peilvakgrenzen niet altijd goed aansluiten. Hier zullen de peilen opnieuw worden afgewogen.
3. Wateraan- en afvoer: toetsen van het hydraulisch functioneren van het watersysteem met alle wijzigingen die na 2006 zijn gemaakt. Gemaal Voorburg is toe aan vervanging. Net ten noorden van het plangebied ligt de Hoeker- en Garstenpolder. Hier is een waterafvoerknelpunt wat met een nieuw gemaal opgelost kan worden. Dit kan mogelijk gecombineerd met vervanging van gemaal Voorburg worden gerealiseerd.
4. Grondwater: actualiseren van het GGOR en kennis gebruiken bij peilenafweging
5. Wateroverlast: uitvoeren wateroverlaststudie
6. Waterkwaliteit en ecologie: de doelen afleiden en maatregelen uitwerken van KRW overig water. Tevens wordt onderzoek gedaan naar het beperken van de inlaat van gebiedsvreemd water en naar de wenselijkheid van het vaststellen van algemene regels voor hoogwatervoorzieningen.
7. Beheer en onderhoud: actualiseren van de legger van AGV voor het plangebied.

Naar verwachting zal er één grote investering nodig zijn voor het waterbeheer in het plangebied: het plaatsen van een nieuw gemaal voor het noorden van HSVO en het zuiden van Hoeker- en Garstenpolder.

Het watergebiedsplan richt zich verder op optimalisatie van het bestaande watersysteem en waterpeilen en op het verbeteren van de waterkwaliteit. Hiervoor worden geen grote investeringen verwacht.

2 Inleiding

Deze startnotitie gaat over het opstellen van een watergebiedsplan en de voorbereiding van een nieuw peilbesluit voor Holland Sticht Voorburg Oost. De startnotitie wordt ter vaststelling voorgelegd aan het dagelijks bestuur van AGV.

Voor watergebiedsplannen is afgesproken om eerst een startnotitie op te stellen. Hierin wordt een voorstel gedaan voor het te doorlopen planproces en de planning daarvan.

Voorafgaand aan deze startnotitie is een ambtelijke voorverkenning uitgevoerd. De conclusies van de voorverkenning zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van deze startnotitie. De volgende thema's komen daarbij aan bod:

- Peilen en peilafwijkingen
- Waterkwaliteit en ecologie
- Water aan- en afvoer / wateroverlast kwantiteit
- Grondwater
- Ruimtelijke ordening
- Beheer en onderhoud
- Recreatie en cultuurhistorie

Beschrijving plangebied

Het plangebied Holland, Sticht, Voorburg Oost heeft een oppervlak van 755 ha en valt binnen de gemeente Stichtse Vecht en ligt in de provincie Utrecht. Het gebied wordt begrensd door de Vecht (oostzijde), het Amsterdam-Rijnkanaal aan de westkant, de kerkvaart in Breukelen aan de zuidzijde en in het noorden door Vreeland.

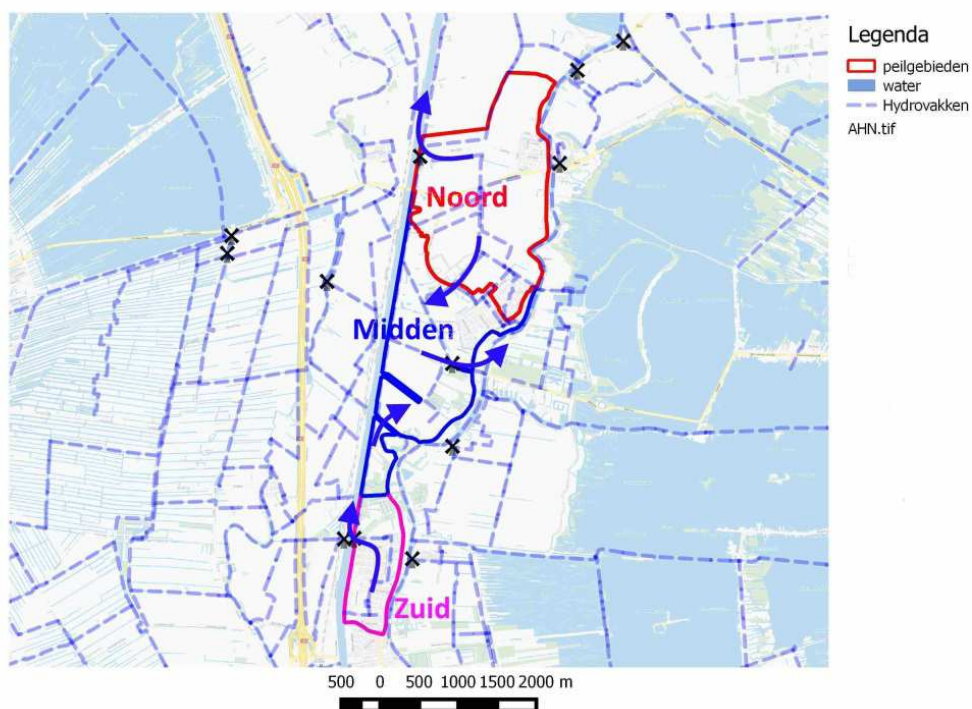
Polder Vreeland Oost is geen onderdeel meer van het plangebied, omdat het aan de andere zijde van de Vecht ligt. Dit stukje gebied is onderdeel geworden van Watergebiedsplan Dorssewaard.

Het plangebied omvat 3 polders:

- Polder Holland, Sticht, Voorburg Oost
- Polder Breukelerwaard Oost
- Polder het Honderd Oost

Het watersysteem bestaat uit drie deelgebieden. Deze drie gebieden worden als hydrologische eenheden beschouwd. Er vindt wel water uitwisseling plaats.

1. Het noordelijk deel 'Voorburg' (bestaande uit de peilvakken 39.1-1, 39.1-2 en 39.1-3), bemalen door poldergemaal 'Voorburg'
2. Het centrale deel, bestaande uit de peilvakken 39.1-4 (landelijk gebied), 39.1-5 en 39.1-6 (stedelijk gebied)), bemalen door gemaal 'HSV Oost'
3. Het zuidelijk deel, bestaande uit hofstede Sterreschans (peilvakken 55.1-1 t/m 55.1-5) landgoed Over-Holland en de bebouwde kom van Breukelen (peilvakken 56.1-1 en 56.1-2), bemalen door gemaal 'Breukelen Noord'

Het hoogteverschil in het gebied is groot met hogere zones langs de Vecht en een oude stroomrug van de Vecht dwars door de polders. Het gebruik van het gebied is divers: landbouw, landgoederen, weidevogelgebied en bebouwing.

Peilbesluit

Het peilbesluit en watergebedsplan van Holland Sticht en omstreken is door het AB vastgesteld op 5 oktober 2006 en door de provincie goedgekeurd op 7 mei 2007. De termijn voor herziening van het peilbesluit is 10 jaar. Daarom moet het peilbesluit in 2017 worden herzien.

3 Voorverkenning

Dit hoofdstuk beschrijft (per thema) kort de aandachtspunten en conclusies uit de ambtelijke voorverkenning voor het plangebied. Vanuit het gebiedsproces kunnen hier aandachtspunten bijkomen. Bijlage 1 bevat een kaart van het watersysteem en in bijlage 2 is het geldende beleid kort beschreven.

3.1 Peilen en peilafwijkingen

De begrenzing en het peil van peilgebieden wijkt op een aantal punten af van het vigerende peilbesluit. Dit wordt meegenomen in het op te stellen peilbesluit. In het plangebied zijn enkele onderbemalingen en hoogwatervoorzieningen aanwezig. Deze worden getoetst. Bij de peilafweging worden de kansen en knelpunten meegenomen die al bekend zijn en die ingebracht worden bij de inventarisatie met belanghebbenden.

3.2 Waterkwaliteit en ecologie

In HSVO liggen geen KRW waterlichamen; het water valt onder 'KRW overig water'. De huidige ecologische toestand van het overige water is aangegeven in het Waterbeheerplan 2016-2021, voor HSVO is deze 'goed'. De huidige toestand moet minimaal worden gehandhaafd en waar mogelijk kosteneffectief worden verbeterd.

Verwacht wordt dat de ecologische potentie van het middengebied beter tot uiting komt als de fosfaatbelasting vanuit het noordelijk deel afneemt. Dit vormt een belangrijk handelingsperspectief voor het waterschap.

Tijdens het planproces van het watergebiedsplan wordt samen met gebiedspartijen verder gezocht naar kosteneffectieve maatregelen om de huidige (ecologische) toestand van de oppervlaktewateren te verbeteren.

In het watergebiedsplan zal het voorzieningenniveau in normale situaties inzichtelijk worden gemaakt om aan de gebruikers duidelijkheid te geven over de beschikbaarheid van zoet water, nu en in de toekomst.

3.3 Water aan- en afvoer / wateroverlast

Wateroverlast

In Holland Sticht Voorburg Oost zijn door AGV en derden in de afgelopen jaren diverse maatregelen uitgevoerd waardoor de NBW opgave is opgelost.

Gezien de grote veranderingen in het watersysteem en de genoemde uitgevoerde maatregelen is het noodzakelijk het functioneren van de polders in wateroverlast situaties opnieuw te analyseren. Daarbij worden de uitgevoerde maatregelen geëvalueerd en het huidige en toekomstig functioneren van het watersysteem geanalyseerd.

Water aan- en afvoer

Wat betreft wateraanvoer functioneert het watersysteem op de meeste plekken naar behoren. Er is een aantal aandachtspunten uit de praktijk:

- Voor buitenplaats Over-Holland is de inlaatmogelijkheid bij watertekort in de zomer onvoldoende
- Bij Kerklaan zijn klachten over een te laag peil in de sloot bij restaurant Vlinders

- In het noordelijk deel van HSVO zijn problemen bij de waterafvoer. Gemaal Voorburg is toe aan vervanging. De vigerende peilen kunnen met het huidige gemaal zonder aanpassingen niet bereikt worden. Nu kan slechts 20-30% van water uit polder Voorburg uitgemalen worden door gemaal Voorburg.
- Net ten noorden van het plangebied ligt de Hoeker- en Garstenpolder. Hier is een waterafvoerknelpunt wat met een nieuw gemaal opgelost kan worden. Dit kan mogelijk gerealiseerd worden in combinatie met vervanging van gemaal Voorburg (bron: watergebiedsplan Hoeker- en Garstenpolder, vastgesteld 21 mei 2015).

Op verschillende punten in het gebied wordt water ingelaten vanuit de Vecht. De nut en noodzaak hiervan zal worden nagegaan en mogelijkheden voor optimalisatie zullen worden beschreven. Hierbij is ook aandacht voor de hoogwatervoorzieningen en wordt gekeken naar de wenselijkheid van het vaststellen van algemene regels.

Het hydraulisch functioneren van het oppervlaktewatersysteem zal worden getoetst. Hiermee wordt nagegaan of het systeem naar behoren functioneert. Tevens kunnen mogelijke maatregelen en knelpunten worden doorgerekend. De toetsing gebeurt met een hydraulisch model.

3.4 Grondwater

Het oppervlaktewaterbeheer beïnvloedt het grondwaterregime. Het "gewenste grond- en oppervlaktewaterregiem" (GGOR) is een instrument dat wordt gebruikt om de waterpeilen en ruimtelijke grondgebruiksfuncties zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Voor het plangebied wordt een geactualiseerde GGOR-analyse gemaakt. Een grondwatermodel maakt het verder mogelijk risico's op instabiele slootbodems en plaatselijke wellen te bepalen.

3.5 Ruimtelijke ordening

In het hele plangebied hebben veel ruimtelijke ontwikkelingen plaatsgevonden in de afgelopen 10 jaar: de aanleg van woonwijk Cronenburg, een randweg, aanleg landgoed Ruygenhof en golfbaan Old Course. In het peilbesluit van 2006 was rekening gehouden met deze ontwikkelingen. Soms is het bij de uitvoering net wat anders gerealiseerd, zodat peilen en peilvakgrenzen niet altijd goed aansluiten. Hier zullen de peilen opnieuw worden afgewogen.

Voor de komende planperiode zijn mogelijke ontwikkelingen:

- uitbreiding van bedrijventerrein De Werf bij Kerklaan met 1 hectare
- Golfbaan Old Course Loenen hoopt op uitbreiding van 9 naar 18 holes

Zo nodig zal bij de planvorming hierop worden ingespeeld.

3.6 Beheer en onderhoud

Wat betreft beheer en onderhoud is een aandachtspunt dat 1/3 deel van de primaire wateren minder diep is (vaste bodem) dan de leggerdiepte (0.6 m). Dit betekent dat de leggerdiepte hier met (bagger)onderhoud nooit kan worden gerealiseerd. In het watergebiedsplan zullen de huidige leggerprofielen en huidige profielen met elkaar worden vergeleken.

3.7 Recreatie en cultuurhistorie

In het watergebiedsplan wordt informatie opgenomen over cultuurhistorie en recreatie. Bij het opstellen van maatregelen wordt rekening gehouden met het behouden van de bestaande cultuurhistorische waarden en het faciliteren van de recreatieve doelen.

4 Vervolgproces

4.1 Planning

Fasen in het proces zijn:

1. Inventarisatie
2. Systeemanalyses
3. Bepalen knelpunten en kansen
4. Oplossingsrichtingen en maatregelen
5. Bestuurlijk juridisch traject

Doelstelling is fase 1 tot en met 4 in 2016 te doorlopen. Er zullen dan ook bewonersbijeenkomsten en mogelijk gesprekken met individuele bewoners plaatsvinden.

In de eerste helft van 2017 zal een concept peilbesluit en maatregelenpakket zijn opgesteld om aan het bestuur voor te leggen.

4.2 Financiën

De kosten voor de planvorming worden gefinancierd uit de exploitatie. Voor het voorbereiden van de uitvoeringsmaatregelen zal zo nodig een krediet worden aangevraagd ten tijde van het vaststellen van het watergebiedsplan.

Er wordt een grote ingreep in het watersysteem verwacht, namelijk de bouw van een nieuw gemaal voor het noorden van HSVO en het zuiden van de Hoeker- en Garstenpolder.

4.3 Communicatie

In het plangebied zijn er verschillende soorten gebruikers en belanghebbenden. Bij het opstarten van het watergebiedsplan zal een krachtenveld analyse worden uitgevoerd. Deze inzichten worden gebruikt in een communicatie strategie voor het opstellen van het watergebiedsplan.

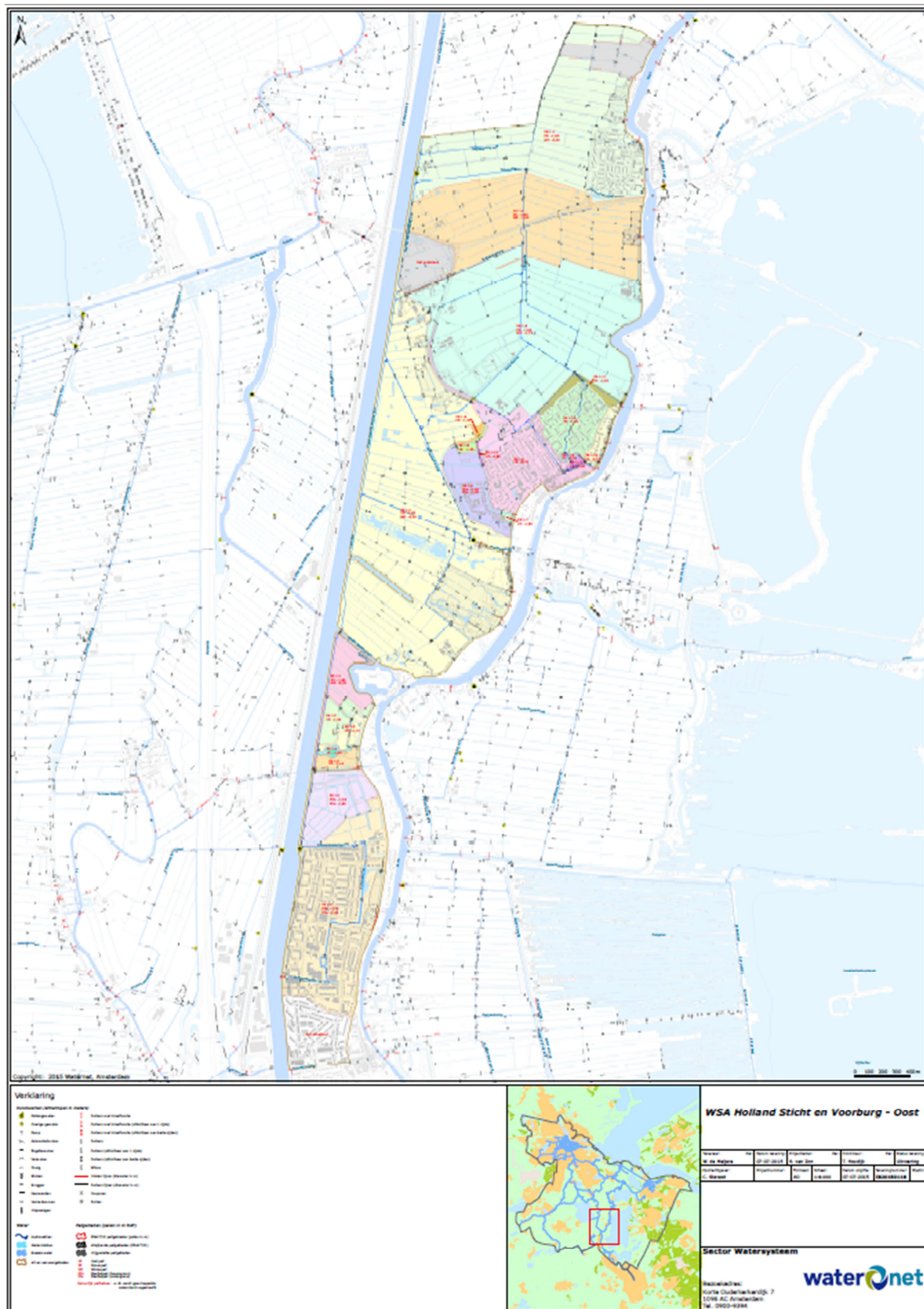
Uitgangspunt voor de communicatie is het plan zo op te stellen dat dit acceptabel is voor een groot deel van de doelgroep. Belangrijk is belanghebbenden in een vroeg stadium bij de planvorming te betrekken en een duidelijk beeld te hebben van de wensen en ideeën die leven in het gebied ten aanzien van het watersysteem. De communicatie bij een watergebiedsplan wordt aangepakt met o.a. informatiebijeenkomsten en individuele gesprekken. Afstemming is nodig met overige projecten van AGV, Waternet en andere partijen in het gebied.

De volgende communicatie activiteiten worden voorgesteld:

- Informeren en consulteren van belanghebbenden en bewoners middels een inventarisatieavond
- Individuele gesprekken met belanghebbenden met een lokaal vraagstuk
- Interne klankbordgroep
- Tussenresultaten terugkoppelen aan belanghebbenden en bewoners.
- Individuele aandacht voor belanghebbenden en bewoners die persoonlijk geraakt worden door de plannen
- Onderhouden van contact met belanghebbende organisaties, zoals gemeente(n), provincie en LTO
- Projectenpagina over het watergebiedsplan inrichten op de website van AGV

- In 2015 wordt gewerkt aan nieuwe communicatievormen om bewoners actiever te betrekken. Zodra deze mogelijkheden er zijn en geschikt zijn voor dit planvormingsproces zal hier gebruik van worden gemaakt.

Bijlage 1. Kaart watersysteem

Bijlage 2. Beleid

Het beleid is vastgelegd in het Waterbeheerplan AGV, overige beleidsnota's AGV en beleidsplannen van hogere overheden. Hieronder zijn alleen de beleidszaken opgenomen die relevant zijn voor het plangebied en waaruit opgaven voor het plangebied volgen.

Waterbeheerplan AGV

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft de zorg voor het regionale watersysteem. In het Waterbeheerplan AGV 2016-2021 staat beschreven hoe het waterschap op duurzame en kosteneffectieve wijze streeft naar optimale bescherming tegen overstromingen (Veiligheid), beschikbaarheid van schoon water (Voldoende en Schoon water) en efficiënte zuivering van afvalwater. Daarnaast draagt het waterschap op het gebied van recreatie, landschap en cultuurhistorie bij aan verbetering.

De beleidsthema's uit het waterbeheerplan komen grotendeels in dezelfde indeling ook aan de orde in het watergebiedsplan, waardoor het waterbeheerplan een beleidskader vormt voor deze thema's.

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW)

De KRW is een Europese richtlijn met als doel het bereiken van een goede ecologische en chemische toestand van grond- en oppervlaktewaterlichamen. Binnen het plangebied liggen geen KRW-waterlichamen.

Voor de Kader Richtlijn Water is in het waterbeheerplan AGV 2016-2021 invulling gegeven aan het zogenaamde 'overig water': de kleinere wateren en watersystemen zoals in HSVO.

Tijdens het watergebiedsplan worden de KRW-doelen voor 'overig water' in HSVO uitgewerkt, getoetst aan de actuele ecologische toestand en maatregelen voorgesteld.

Vanuit de agrarische sector wordt in gebiedscollectieven een beheerplan opgesteld en maatregelen voorgesteld t.b.v. het verbeteren van de waterkwaliteit voor KRW overig water. Tot op heden is voor HSVO een aanbod gekomen voor botanische weideranden in het noorden van het gebied.

Nota Peilbeheer AGV

Het beleid voor peilbeheer heeft AGV vastgelegd in de Nota Peilbeheer AGV (2010). De Nota geeft beleidsregels en richtlijnen voor het peilbeheer.

Beleidsregels stellen harde voorwaarden aan het peilbeheer. De richtlijnen zijn niet-bindend, maar fungeren als leidraad voor het opstellen van peilbesluiten en uitvoeringsmaatregelen.

Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)

Voor een optimale afstemming van peilen en gebiedsfuncties, is in de provinciale waterplannen de procedure voorgeschreven voor het "gewenste grond- en oppervlaktewaterregime". De nieuw te nemen peilbesluiten moeten invulling geven aan deze GGOR-procedure. Hiermee wordt bepaald welke waterstanden het beste passen bij de verschillende functies in het gebied. De verschillende water gerelateerde belangen worden hierdoor op een meer expliciete manier afgewogen en gecombineerd dan bij peilbesluiten van 10 jaar geleden. Bij de voorbereiding van het peilbesluit wordt daarbij – naast de drooglegging – ook nadrukkelijker

naar de grondwaterstanden gekeken. Ook de gevolgen voor de functiegeschiktheid van gronden worden erbij betrokken.

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028

Delen van de polder zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische hoofdstructuur). Dit is met name het gebied tussen Breukelen en Nieuwersluis, waar veel landgoederen zijn.

De mogelijke uitbreiding van het bedrijventerrein bij Kerklaan is opgenomen in de structuurvisie.

Natura 2000

Het plangebied HSVO bevat geen Natura 2000-gebied.